

SAK 10/2024

ENDRING AV SYNODERÅDETS MANDAT

SAKEN FREMMES AV: OSLO VESTRE FRIKIRKE

Saken sendes til menighetsbehandling før synodemøtet.

1. Sakens omfang og type

Denne saken berører forfatningen og skal derfor sendes til menighetsbehandling før synodemøtet.

2. Saksfremmers ønskede resultat

Oslo Vestre Frikirke ønsker et synoderåd som kan arbeide kontinuerlig med læresaker og ha en rådgivende rolle overfor synodemøtet. Et slik synoderåd kan være noe mindre enn i dag, og ha en annen sammensetning. De ønsker en ordning der det allmenne prestedømme kommer til uttrykk ved at det ikke kreves ordinasjon for å fatte vedtak i læresaker.

3. Sakens bakgrunn

Synoderådet ble opprettet i 1999. Bakgrunnen for opprettelsen var at synodemøtet ble åpnet for ikke-ordinerte fra og med 2002. Synoderådet skulle være et slags eldsteråd for synoden.

Pr. i dag består synoderådet av 23 personer. 7 av dem kommer fra synodestyret. 12 representanter kommer fra de fire presbyteriene. Disse er valgt direkte av synoden. I tillegg sitter de fire tilsynsmennene i rådet. Tilsynsmennene er ansatt og ikke valgt. Ordningen med synoderåd slik den er nå, innebærer at det er 23 personer, hvorav det er 19 som er valgt, som fatter vedtak i læresaker.

Synodemøtet behandler deretter synoderådets vedtak på førstkommande synodemøte. De kan avvise rådets beslutninger, og deretter sende det tilbake til et nyvalgt synoderåd for ny behandling.

Dersom synodemøtet godkjenner synoderådets vedtak, er dette gjeldende lære for Frikirken. Dersom de avviser vedtaket, vil vedtak i et nytt synoderåd være gjeldende lære for Frikirken, slik ordningen er i dag.

4. Sakens dokumenter

- A. Saksdokument fra Oslo Vestre Frikirke
- B. Saksdokument fra synodestyret

5. Forslag til vedtak

Oslo Vestre Frikirke:

Synoderådets mandat, med de nevnte endringer i forfatning og reglement, endres som foreslått i saksfremlegg fra Oslo Vestre Frikirke.

Synodestyret:

Synoderådets mandat og sammensetning beholdes som i dag.

6. Vedtak

SAKSDOKUMENT FRA OSLO VESTRE FRIKIRKE

BAKGRUNN

Synoderådet er synodens læreorgan og ble opprettet i 1999. Det vil si at i læresaker er det synoderådet og ikke synodemøtet som fatter endelige vedtak. Bakgrunnen for opprettelsen av synoderådet var at synodemøtet i 2002 ble åpnet for ikke-ordinerte. Tanken var at synoderådet skulle være et slags eldsteråd for synoden. De som var for å opprette et synoderåd, argumenterte med at siden ikke-ordinerte ble en del av synoden, trengte man et eget organ av kun ordinerte til å behandle læresaker.

SYNODERÅDETS SAMMENSETNING

Pr. i dag består synoderådet av 23 personer. 7 av dem kommer fra synodestyret. 12 representanter kommer fra de fire presbyteriene. Disse er valgt direkte av synoden. Til slutt har vi de fire tilsynsmennene. Tilsynsmennene er ansatt og ikke valgt. De sitter ikke i synoderådet i egenskap av å være valgte representanter. Det svekker synoderådets demokratiske legitimitet og prinsippet om at alle avgjørelser i vårt kirkesamfunn fattes av valgte representanter. Ordningen med synoderåd slik den er nå, innebærer at det er 23 personer, hvorav 19 er valgt, som fatter endelige vedtak i læresaker.

At så få personer skal fatte endelig vedtak i viktige saker for vår kirke vil svekke vedtakenes legitimitet. Representasjonen er for svak. I forfatningssaker som krever 2/3 flertall for å bli vedtatt, kan 8 personer blokkere vedtak det ellers måtte være bred enighet om i kirkesamfunnet.

BEGRUNNELSE

Grunntanken i Frikirken har helt siden starten vært at styringsretten både i den enkelte menighet og i kirkesamfunnets felles organer ligger hos de troende - medlemmene med stemmerett. Dette prinsippet ble svekket da synoderådet ble innført.

Tanken om at det kreves ordinasjon for å fatte endelige vedtak i læresaker er en problematisk tanke. Den bryter med forståelsen av mennesket som skapt til å ta ansvar for eget liv og med en gudgitt rett og plikt til å styre seg selv. Den bryter med tanken om det allmenne prestedømmet og den bryter med prinsippet om de troendes styringsrett i kirken.

De troende har et ansvar for alle menighetens og kirkens anliggender - også å fatte endelige vedtak i læresaker. I lys av dette er ideen om synoderådet som et læreorgan, bestående av ordinerte med eksklusiv rett til å fatte endelige avgjørelser i læresaker, et blindspor.

Ordningen slik den er i dag, kan være konfliktskapende. Da synoderådet ble innført, var det samtidig med at synodemøtet i 2002 førstegangsbehandlet spørsmålet om ordinasjon av kvinner. Noen av delegatene mente at saken måtte oversendes til synoderådet, behandles der og at endelig vedtak skulle fattes der, slik ordningen er. Dette synspunktet møtte kraftig motstand i synoden, som mente at saken måtte behandles og avgjøres av synoden. I 2002 var det også første gang det kunne velges kvinnelige utsendinger til synoden. Det endte opp med at synoderådet aksepterte at ordinasjonsspørsmålet ble behandlet av synoden. Synoderådet forpliktet seg samtidig skriftlig til ikke å blokkere saken.

Behandlingen av ordinasjonssaken i 2002 illustrerer at ordningen med synoderådet slik den ser ut nå, er en dårlig ordning. Samtidig trenger en kirke å arbeide godt og grundig med læresaker. Et synoderåd med rådgivende funksjon, som kan arbeide kontinuerlig og forberede læresaker til synoden, kan være en styrke for hele kirkens arbeid med læresaker. Et slikt synoderåd kan også være noe mindre, ha en annen sammensetning og bli mer effektivt enn ved dagen ordning.

Endring i Forfatningen § 16, 13 og 14.

Nåværende ordlyd	Forslag ny ordlyd
<p>§ 16 Synoderåd Sist endret av Synoden 1999.</p> <p><u>Synoderådet er synodens læreorgan.</u></p> <p>Kirkens øverste tilsynsmenn innkaller til møter i synoderådet. Synoderådet består av synodestyret og representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement. Synodeformannen leder synoderådet og innkaller dette etter behov, dog minst én gang hver synodeperiode.</p> <p>Synoderådet behandler læresaker oversendt av synoden eller synodestyret.</p> <p>Synoderådet fatter avgjørelser i læresaker, og utarbeider hyrdebrev og andre uttalelser av læremessig karakter.</p> <p><u>Avgjørelser fattet av synoderådet protokolleres og legges fram for synodemøtet. Synodemøtet kan sende disse avgjørelser tilbake til synoderådet for ny behandling. Synoderådets endelige vedtak fremlegges for neste synodemøte til orientering.</u></p>	<p>§ 16 Synoderåd</p> <p><u>Synoderådet er et rådgivende organ for synoden i læresaker.</u></p> <p>Kirkens øverste tilsynsmenn innkaller til møter i synoderådet. Synoderådet består av synodestyret og representanter fra hvert presbyterium valgt i henhold til reglement. Synodeformannen leder synoderådet og innkaller dette etter behov, dog minst én gang hver synodeperiode.</p> <p>Synoderådet behandler læresaker oversendt av synoden eller synodestyret.</p> <p><u>Saker som er behandlet i synoderådet, sendes over til synoden for endelig behandling.</u></p>
<p>§ 13 Synode Sist endret av Synoden 2017.</p> <p>Synoden er kirkesamfunnets høyeste myndighet. Den fatter endelig vedtak i alle saker vedrørende kirkesamfunnet, <u>dog begrenses synodemøtets myndighetsområde av de saker som avgjøres i synoderådet.</u></p> <p>Vedtak som er i strid med kirkens basis er ugyldige.</p> <p>Samtlige menigheter som er tilsluttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke, representeres i synoden av sine forstandere, eldste og øvrige medlemmer med stemmerett etter menighetens medlemstall og i henhold til reglement. Menigheter med mer enn én utsending representeres med minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden. Representantene velges etter</p>	<p>§ 13 Synode</p> <p>Synoden er kirkesamfunnets høyeste myndighet. Den fatter endelig vedtak i alle saker vedrørende kirkesamfunnet.</p> <p>Vedtak som er i strid med kirkens basis er ugyldige.</p> <p>Samtlige menigheter som er tilsluttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke, representeres i synoden av sine forstandere, eldste og øvrige medlemmer med stemmerett etter menighetens medlemstall og i henhold til reglement. Menigheter med mer enn én utsending representeres med minst ett medlem av menighetens eldsteråd. Kirkens tilsynsmenn og presbyterienes formenn hører også til synoden. Representantene velges etter</p>

<p>innstilling fra eldsteråd og menighetsråd i henhold til reglement for tre år og er forpliktet på kirkens basis slik den er uttrykt i §§ 1–3.</p> <p>Leder i synodestyret og et styremedlem forplikter kirken med sine underskrifter.</p> <p>Synoden velger styrer for kirkesamfunnets virkegrener og oppnevner utvalg og råd til å utrede og gi innstilling i spesielle saker.</p> <p>§ 14 Synodemøte <i>Sist endret av Synoden 1999.</i> Synoden samles til ordinært møte hvert tredje år. Ekstraordinært synodemøte kan innkalles når synodestyret finner det nødvendig. Saker som det haster med, kan avgjøres ved korrespondanse med synodens medlemmer.</p> <p><u>Synodemøtets myndighetsområde begrenses av de saker som avgjøres i synoderådet.</u></p> <p>Forslag til synoden kan settes fram av menigheter, presbyteriestyrer, synodestyret og synodevalgte styrer og råd. Slike forslag må være innsendt til synodestyret innen en frist som synodestyret kunngjør. Synodestyret sender innkalling til synodemøtet med sakliste og saksdokumenter senest to måneder før møtet skal holdes.</p> <p>Forhandlingene ledes av en valgt dirigent og visediregent. I tilfelle stemmelikhet avgjør møtelederens stemme, utfallet. Det skal føres protokoll over forhandlingene.</p>	<p>innstilling fra eldsteråd og menighetsråd i henhold til reglement for tre år og er forpliktet på kirkens basis slik den er uttrykt i §§ 1–3.</p> <p>Leder i synodestyret og et styremedlem forplikter kirken med sine underskrifter.</p> <p>Synoden velger styrer for kirkesamfunnets virkegrener og oppnevner utvalg og råd til å utrede og gi innstilling i spesielle saker.</p> <p>§ 14 Synodemøte <i>Sist endret av Synoden 1999.</i> Synoden samles til ordinært møte hvert tredje år. Ekstraordinært synodemøte kan innkalles når synodestyret finner det nødvendig. Saker som det haster med, kan avgjøres ved korrespondanse med synodens medlemmer.</p> <p>Forslag til synoden kan settes fram av menigheter, presbyteriestyrer, synodestyret og synodevalgte styrer og råd. Slike forslag må være innsendt til synodestyret innen en frist som synodestyret kunngjør. Synodestyret sender innkalling til synodemøtet med sakliste og saksdokumenter senest to måneder før møtet skal holdes.</p> <p>Forhandlingene ledes av en valgt dirigent og visediregent. I tilfelle stemmelikhet avgjør møtelederens stemme, utfallet. Det skal føres protokoll over forhandlingene.</p>
---	---

Endringer i Reglementet §3.9: Reglement for synoden og avsnittet Synodestyret, synoden og synoderådet.

<p>Synodestyret, synoden og synoderådet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synodestyret forbereder sakene til synoden og synoderådet. • Synoden kan på selvstendig grunnlag fremme saker for synoderådet. • Avgjørelser i synoderådet som forutsetter forfatningsendringer, krever to tredels flertall. 	<p>Synodestyret, synoden og synoderådet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synodestyret forbereder sakene til synoden og synoderådet. • Synoden kan på selvstendig grunnlag fremme saker for synoderådet.
--	---

• Der minst en tredel av synodestyrets eller synodens medlemmer mener at en sak er en læresak, oversendes denne først til synoderådet. Dersom rådet anser saken som en læresak, følges den saksgang som Forfatningen § 16 (Synoderåd) foreskriver.	

SAKSDOKUMENT FRA SYNODESTYRET

Synodestyret har forståelse for deler av Oslo Vestre Frikirke sitt anliggende, og har tidligere foreslått at antall medlemmer i synoderådet skulle reduseres for å kunne arbeide bedre og mer regelmessig med lærespørsmål.

Synodestyret oppnevner i dag et teologisk fagråd som forbereder saker og utarbeider uttalelser til synodestyret og synoderådet. Dette sikrer grundigere arbeid over tid, og behandlingen i synoderådet sikrer at vedtak skjer i et synodeoppnevnt organ.

Vi mener at historiebeskrivelsen fra Oslo Vestre er riktig, men kan ikke se at kirkeordningen vår ble endret ved oppnevning av et synoderåd. Det har alltid vært eldsterådene i våre menigheter som har behandlet læresaker, og frem til 1999 behandlet synoden læresaker fordi den bare bestod av ordinerte. Ved ordinasjonen får man et særskilt ansvar for å lede i kjærlighet, våke over, og formane og veilede menigheten. Samtidig ser vi at den teologiske kunnskapen og bevisstheten blir svakere hos mange kirkemedlemmer.

I vår tilsynsordning ligger det at det er de eldste (presbyterne) innenfor et tilsynsområde (presbyterium) som har tilsynsansvar for menighetene. Det er altså fortsatt kun ordinerte som kan representere menigheten i presbyteriemøtet. Sammen har de ansvar for liv og lære i menighetene.

Forfatning og reglement for menighet, eldsteråd og menighetsmøter bekrefter ordningen med at det er de ordinerte som har ansvar for læren i kirken. Vi mener at det er en betydelig endring av hele vår kirkeordning dersom vi skulle flytte lærespørsmål tilbake til synodemøtet.

Vi mener også at ordningen med at synoden skal godkjenne synoderådets vedtak før de blir gjeldende i kirkesamfunnet, gir en demokratisk mulighet til å forkaste vedtak og velge nye ledere som man har tillit til. De vil deretter gjøre endelig vedtak i saken.

Spørsmålet blir hvilken kirkeordning vi vil ha, og følge. Synodestyret vil på bakgrunn av dette anbefale at vi beholder dagens ordning som den er